

**МЕСЕЦА
МАРТА
У 9. ДАН.**

**СЛУЖБА, АКТИСТ И ЖИВОТОПИС
СВЕТИХ МОМИШИЋКИХ
НОВОМУЧЕНИКА:
ДВОЈИЦЕ СВЕШТЕНО-МУЧЕНИКА
УЧИТЕЉА,
И ЧЕТРДЕСЕТОРИЦЕ ЋАКА.**

МЕСЕЦА МАРТА У 9. ДАН.

**СЛУЖБА СВЕТИМ МОМИШИЋКИМ НОВОМУЧЕНИЦИМА:
ДВОЈИЦИ СВЕШТЕНО-МУЧЕНИКА УЧИТЕЉА,
И ЧЕТРДЕСЕТОРИЦИ ЋАКА - У ИМЕ ХРИСТОВО ПОСТРАДАВШИХ.*1*2
НА ВЕЛИКОЈ ВЕЧЕРЊИ.**

[Певамо:] Блажен (је) човек ..., 1. антифон.

На Господе завапих ... стихире мученицима на 8, глас 8:

Насљедници Божијега Царства, истински свјedoци православне вјере, мудрошћу прослављени и разумом духовним укријепљени, свештенумченици Момишићки, дивни и достојни пастири стада Христовог, за истину положивши животе, радујте се са хоровима мученика и ангела, кличући име Господње.

О мало стадо Богом изабрано, на заклање ради истине пођосте, не осврћући се ка земаљским добрима, похитасте као јагањци у тор Цара, од њега примивши благослов вјечности, умолите га за спасење душа наших.

Богоглаголивог псалмопојца Давида глас у земљи Светога Саве зачу се данас, јер се небеса зарадоваше страдању вашем, дивни свештемумченици и невиних четрдесеторо ћака, крв ваша многоцјена попут сјеме на најблиставијег, освешта родни крај угодника преславног Симеона, Богом прослављеног мироточца.

Земаљске ријечи ништавне су да опјевају славу небеску, којом Вас овјенча Господ, у пламену ватре постасте чвршћи од стијене, остајући у вјечности свједочанство ријечи Јеванђеља, блажени су они које прогоне имена Господњега ради.

Рјечне пасхе Христове учесници, насљедници добара небеских, похвала многих достојни угодници, оци наши свештенумченици момишићки, не престајте са светима заступати нас недостојне пред престолом Господњим.

^{1*} побијени од Турака 1688. године, у Црногорско-приморској митрополији местно поштовани, а одлуком Св. архијер. Сабора СПЦ од 17. маја 2012. год. званично уврштени у Диптихе светих.

^{2*} приређено према штампаном издању: „Двојица светих учитеља свештенумченика и 40 ћака новомученика Момишићких (житије – служба – акатист и свједочанства)“, с благословом митрополита Црногорско-приморског г. Амфилохија (Радовића), службу и акатист саставио: Димитрије (Невен) З. Плећевић, Митрополија Црногорско-приморска, ИИУ Светигора – Цетиње; Подгорица, 2008. године.

Мила дјецо, ђаци момишићке школе, учећи науке земне изучисте науку вјечности, јер се уподобисте светим мученицима о којима од благочестивих учитеља својих слушасте, постајући свјedoци дивни Учитеља Вјечнога.

Дикуј данас, древна Диоклијо, јер крајеве твоје обасја незападна свјетлост Духа Светога, славом богоугодних свештенomученика и младенаца мученика, који положивши земаљске животе, примише слободу пред Архијерејем Предвјечним, кога непрестано моле за спасење рода хришћанскога.

Ко ће од уста недостoјних хвалу узнети страдању вашем христоликом, јер кроз буру искушења и напада непријатељских испловисте на пучину непролазности, славе Горњег Јерусалима насљедници, момишићкога краја најлепши кринови. Слава ... глас 8:

Данас сабор светих младенаца, предвођених двојицом свештенomученика, трпезу духовну приносе позивајући правовјерне да окусе од Хлеба Живог, Агнеца Божијег који се раздељује на спасење и залог живота вјечнога.

И сада ... Богородичан, глас исти.

А потом:

Вход, Прокимен дана и Паримеји.

Читање из књиге пророка Исаије (гл. 43,9-15).

Овако говори Господ: Сви народи нека се скупе и нека се саберу племена, ко је између њих напред казао то или нам казао што је било прије. Нека доведу свјedoке своје и оправдају се, или нека чују и кажу, истина је. Ви сте моји свјedoци вели Господ и осим Мене нема Спаситеља. Ја објавих и спасох и напред казах, а ниједан туђ Бог међу вама и ви сте Ми свјedoци вели Господ и Ја сам Бог. Ја сам од прије него дан поста и нико не може избавити из Моје руке, кад радим ко ће смјети? Овако говори Господ, избавитељ ваш, избавитељ Израиљев.

Читање из Прича Соломонових (гл. 3,1-9).

Гине мој, не заборављај науке моје, и заповијести моје нека хране срце твоје. Јер ће ти донијети дуг живот, добре године и мир. Милост и истина нека те не оставља; привежи их себи на грло, упиши их на плочи срца својега. Те ћеш наћи милост и добру мисао пред Богом и пред људима. Уздај се у Господа свијем срцем, а на свој разум не ослањај се. На свијем путовањима својим имај Га. Он ће управљати стазе твоје. Не мисли сам о себи да си mudar; бој се Господа и уклањај се од зла. То ће бити здравље пупку твојему и залијевање костима твојим.

Читање из Прича Соломонових (гл. 4,7-15).

Мудрост је главно; прибави мудрост, и за све имање своје прибави разум. Подижи је и она ће те узвисити, прославиће те кад је загрлиш. Метнуће ти на главу вијенац од милина, красну круну даће ти. Слушај, сине мој, и прими ријечи моје, и умножиће ти се године животу. Учим те путу мудрости, водим те стазама правијем. Кад усходиш, неће се стезати кораци твоји, и ако потрчиш нећеш се спотакнути. Држи се наставе и не попуштај, чувај је јер ти је живот. Не иди на стазу безбожничку, и путем неваљалијех људи не ступај.

Потом на Литији: стихира храма, па стихире, глас 1:

Похитајте вјерни да пјесмама духовним прославимо дивне свједоке Христове, који животе своје положише остајући одани вјери својих праотаца, презревши лукавство Мухамедово и испразност науке његове, пођоше смјело у врели огањ којим се очистише, и заблисташе славом невечерњом.

Похвалите, правовјерни, мученике момишићке у вријеме ново просијавше, похвалите жртву њихову подобну древним мученицима, са којима се у вијекове наслађују са трпезе Христа Бога нашега, коме нека је слава у вијекове вијекова.

Слава ... глас исти:

Шубављу Христовом горећи, остасте неповредиви за огањ телесни, који иако без разума и духа живота посвједочи Господа, поклањајући се светој ревности вашој, поразивши мрске гонитеље, би им праслика плате вјечне, коју ће примити они који гоне истиновјерје.

И сада ... **Богородичан васкрсни, глас исти.**

А потом: Стихире на стихове, глас 5:

Христа завољевши, древних мученика достојни насљедници постасте, свештени оци момишићки са ђацима својим пострадавши, показасте се класијем сјемена благословеног, које многоструке плодове даје, и укрепљује у светој вјери.

Стих: Часна је пред Господом * смрт преподобних његових.*³

Градајући од руке агарјанске бисте непоколебљиви, не пристајући да примите вјеру незнавења у огњу пострадасте, имена ваша Богу знана уписана су у књизи живота, а свете мошти ваше осташе цркви земаљској, као утјеха и пристаниште радости.

Стих: Шта ћу дати Господу * за све чиме ме је даровао.*⁴

Богом чувани град под Горицом ликује данас, прослављајући вас своје свете заштитнике, имајући топле и угодне молитвенике Богу, и дивне стражатеље над душама правовјерним.

Слава ... глас 4:

Као дивнога Данила и тројицу младића са њим, и вас новомученици момишићки, четрдесеторо ђака са два свештена учитеља, ороси Господ росом Духа Својега, страдајући тијелом за небо се родисте, напуштајући земно вјечно задобисте.

[И сада ... Богородичан, глас исти.]

Тропар мученицима, глас 4:

Двојица свештенумученика Момишићких побожно поживјеше, ду страху Божијем четрдесет ученика својих васпиташе, и као јагањци заједно заклани бише од непријатеља вјере Христове, тако крв своју невину положише за Јагње Божије, које узима на себе гријехе свијета.

³* Пс. 115,6.

⁴* Пс. 115,3.

Слава ... **и** сада ... Богородичан, [глас исти]:

Тебе која си свету родила Спаситеља, ми те величамо химнама многим Богородице, имајући те као заступницу непрестану, која се моли за душе наше.

НА ЈУТРЕЊУ.

На Бог [је] Господ ... тропар светима, глас 4:

Двојица свештеномученика Момишићких ... [Два пута.]

[Слава ... **и** сада ... Богородичан, глас исти.]

По 1. стихословљу, сједален, глас 2:

Мучеништво ваше би угодно Богу, праведни пастири и четрдесеторо ђака, од страдања Вашег вијекови прођоше, заборав истину не може прекрити, прослављени бисте у светости олтара, обретењем часним моштију ваших.

[Слава ... **и** сада ... Богородичан, глас исти.]

По 2. стихословљу сједален, глас 7:

Усладости рајској сада пребивате, кријепљени свјетлошћу Господњега лица, имајући смјелост за нас се молите: да се у дан суда обретемо с Вама дивни страдалници, с десне стране Богу Оцу.

[Слава ... **и** сада ... Богородичан, глас исти.]

Величање:

Величамо вас, новомученици Момишићки, и славимо свето страдање ваше, које сте ради Христа поднијели.

Након полијелеја, [сједален, глас ?]:

Рука Господња крепко Вас оснажи, у мукама тешким невина дјечице, у огњу будући слушасте преславно учитеље своје који вас тјешеше, учећи вас громко вјери апостолској и ревности, којом за Христа пострадасте.

[Слава ... **и** сада ... Богородичан, глас исти.]

Прокимен, глас [4]:

Часна је пред Господом смрт преподобних Његових.*5

Стих: **Ш**та ћу дати Господу за све чиме ме је даровао.*6

Стихира по 50-ом псалму, глас 4:

Милошћу својом и због свога стада, прослави вас Господ у
вријеме ново, вјекovima скриту сад објави тајну, из земље
засија небозарна свјетлост, ангели трепетом прославише славно,
откривење часних моштију ваших.

Канон, глас 8.

Пјесма 1. Ирмос:

Прешавши воду као копно, и побјегавши од египатског зла,
Израиљац клицаше: Избавитељу и Богу нашему појмо!

Припјев: Свети новомуненици Момишићки, молите Бога за нас!

Пјесмама духовним љубављу спјеваним, славимо вас дивни
новомученици, четрдесет и два на нисци ћердана, ударје
свето Господу Христу.

Радуйте се сада, цвјетови небески, градине Господње преславни
украши, и рода нашега топли заступници. **Слава ...**

Свјетлошћу великом из Раја сијајући, правовјерја пут нама
показасте; који ходите стазом вашег ревнитељства, пријатељи
Господа постају. **И** сада ... [Богородичан]:

Надеждо хришћана, Пресвета Дјево, са мученицима моли
спасење наше, од Сина твога и Спаситеља.

Пјесма 3. Ирмос:

Небеског свода Врхотворче, Господе и Цркве Саздатељу, Ти ме
утврди у љубави Својој, Крају жеља, Тврђаво вјерних, Једини
Човјекољубче.

Животом и страдањем угодисте Богу, блажени мученици;
имајући благодат с више, помозите и нама што вам
притичемо.

*5 Пс. 115,6.

*6 Пс. 115,3.

Христа Човјекољубца од младости завољесте, окријепите молитвама и нас недостојне, да се научимо творити заповијести Његове. Слава ...

Газдатељ Свете Цркве славом вас обасја, и љубављу својом на путу спасења вас утврди, будући истински Човјекољубац.

И сада ... *[Богородичан]:*

Неба и земље Царице, Богородице Дјево, Цркве Христове покрове свемоћни, утврди нас да у благодати пребивамо.

Сједален, глас 4:

На гори Момишићкој Богом процветасте, мучеништвом вјере роду засијасте, примјером похвале достојним тражитеље истине укријеписте, зато вас пјесмама многим прослављамо, свехвални новомученици. Слава ... *[глас исти]:*

Мучеништво примисте у вријеме када је страдао читав род наш, притишњен тамом лажне вјере и мрачних демона; с љубављу вас пригрли Свети отац Сава, да са њим у вјечности име Божије прослављате. **И** сада ... *Богородичан, [глас исти]:*

Изабрана јеси од Оца вјекова да у утроби чистој носиш Спаситеља; имајући мајчинску слободу, у молитвама нас грешне спомени, Богородице преславна.

Пјесма 4. Ирмос:

Господе, чух тајну Твога домостроја спасења, разумјех дела Твоја и прославих Твоје Божанство.

Ангелске силе поју и славе, крепкост вашу у страдању, свехвални мученици, радујући се на небесима спомену вашем.

Гтаништем Духа Светога, пројавише се многоцене мошти ваше, јер након вијекова многих, засијаше из земље свједочећи васкрсење. Слава ...

Благодатну помоћ указујете богочезњивим душама, које вас као заступнике пред Господом призивају, похваљујући свето трпљење ваше. **И** сада ... *[Богородичан]:*

Нас који те исповедамо као Мајку Свјетлости, под часни **Н**омофор прими, Богородице, заштитнице немоћних од искушења многих.

Пјесма 5. Ирмос:

Просвети нас заповијестима својим, Господе, и мишицом Својом узвишеном подај нам мир свој, Човекољубче.

Велики подвиг ваш прослављамо мученици достојни хвале, у **В**младости исповиједајући истинитога Бога, страдате и примисте вијенце непропадљиве славе.

Крсну смрт Спаситеља подражавасте у огњу, свештени учитељи **К**и невина дјецо, примајући муке земне, росом небеском кријепљаше вас Господ, коме вјерни у страдању остасте. **С**лава ...

Не одврати лице своје од нас, Господе Сила, који пјевамо име **Н**Твоје и химнама многим прослављамо, мученике Твоје непресушне свједочитеље светог васкрсења. **И** сада ... [*Богородичан*]:

Росом благиости укријепи нас, Богородице, који са љубављу **Р**славимо свето име Твоје, и имамо Те као најдивнији крин дјевственик̄а.

Пјесма 6. Ирмос:

Излићу молитву ка Господу, и Њему ћу казати туге своје, јер душа се моја испуни зала, и живот мој се приближи аду, те као Јона молим се: Боже, изведи ме из трулежи.

Освети, славни Момишићки новомученици, свједоци Христови, **О**наследници радости обећане, не заборавите и нас, који вам похвале многе уносимо.

Урадост рајску уђосте смело трпећи мучења земна, стога вас **У**као узоре правоживља имамо и миомирис угодни Богу, момишићки свјетлоноски. **С**лава ...

Попут преславних Макавеја свједочисте истинскога Бога, тога **П**ради примисте муке многе, благодат свету и радости дана невечерњег. **И** сада ... [*Богородичан*]:

Га светим ангелима за нас се моли, Мајко Радости, да нас Син **Г**Твој и Спаситељ наш, укријепи у вршењу светих заповијести Његових.

Кондак, глас 8:

На небозарној гори Момишићкој изнад Подгорице, вјечно сјаји Христово лице, обасјавајући свјетлошћу нетрулежном мошти четрдесет ђака мученика и двојице часних свештеника, што за праву вјеру пострадаше, и посташе обиталиште Пресвете Тројице. **Икос:**

Благодат Духа Светога пројави вас, блажени новомученици, и показа вас достојним сасудима љубави Божије. Имајући вас као непрестане заступнике у Царству Вјечности, од недостојних усана кличемо похвалу: **Р**адуйте се, небозарни свјedoци Христови! **Р**адуйте, истините вјере бранитељи! **Р**адуйте се, чувари предања светоотачког! **Р**адуйте се, столпови од земље ка небу винути! **Р**адуйте се, страдањем блага непропадљивих насљедници! **Р**адуйте се, Свети свештеномученици и мученици Момишићки, преславни кринови Христа Бога нашега!

Пјесма 7. Ирмос:

Некада у Вавилону младићи из Јудеје дошавши, вјером Тројичином пламен пећи угасише, појући: Благословен си, Боже отаца наших.

Ваши животи озарени свјетлошћу, преславни мученици, сијају Светој Цркви одгонећи мрак незнања.

Радуйте се радости вјечном испуњени, славећи Бога пред престолом небеским, и нас недостојне спомените. **С**лава ...

Као миомирис духовни бисте принети у огњу, у коме вас Ангели росом благодати крепише, а душе ваше приносише као непроцјењиви дар Богу. **И** сада ... [*Богородичан*]:

Милостивога Саздатеља телесни престоле, Пречиста Богомајко, са свима светима рода Хришћанскога моли се да се спасемо.

Пјесма 8. Ирмос:

Цара небеског, Кога поју војске ангелске, хвалите и преузносите у све вијекове.

Свјетлост невинога страдања утајити се не може, вијекова многих тајну пројави Господ из земље, преславним обретењем моштију ваших.

Гвима који са вјером и љубављу цјеливају свете мошти ваше, на молитве брзо одговарате, имајући смјелост велику пред Господом. Слава ...

Болести земаљских љекарима показасте се, јер свима који вас молитвено призивају у помоћ притичете, изливајући прегршт благодати дане вам свише. **И** сада ... [Богородичан]:

Реличајмо правовјерни најсветију лучу Цркве Христове, Мајку Свјетлости и заштитницу ревнитеља у светој вјери.

Пјесма 9. Ирмос:

Спасени Тобом, Дјево чиста, ми те исповиједамо као истинску Богородицу, величајући Те са бестјелесним хорovima.

Рода нашега сјетите се у часу овоме славни Момишићи мученици, јер зловјерним нападима непријатељи гоне вјеру истиниту и Бога вјечнога.

Као свјетило правде показасте се нама, који у тами греховној живимо, од искушења многих молитвено закрилите нас, који вам стихословље љубави приносимо. Слава ...

Гветитељи Српскога рода и сви свети Цркве Божије, радују се данас слави којом вас овјенча Господ, кринови Момишићке горе, свештени учитељи и децо премила. **И** сада ... [Богородичан]:

Родитељку Цара Славе, јављену као заступницу грешника, похвалимо пјесмама многим.

Светилен, глас 4:

Звијезда лучезарна са истока засија данас, и сву земљу благодаћу осени, мученици Христови четрдесет и два на броју, вашим молитвама таму греха одагнајте и буре искушења, измоливши нам милости богате од Господа за кога пострадасте.

Слава ... **и** сада ... [Богородичан, глас исти]:

Гвет невечерњи родивши Преблагословена и Пренепорочна Дјево, свјетлошћу мајчинске љубави Твоје окамењена срца наша загриј, да бисмо могли примити онога који смрћу својом дарова живот свету.

Хвалитне стихире, глас 4:

Радуж се, Цркво Божија, украшена сабором мученика Христових свештеним учитељима Момишићким предвођеним, који земљу зетску крвљу својом освешташе, град Подгорички благодаћу осјенише, и славом многим га испунише.

Као јагањци на заклање поведени бисте, света дјецо, ћаци момишићки, пострадавши тијелом душама се вазнесте, постајући ризнице несмјестивога Духа благодати, који изливате и нама, који славимо часну успомену вашу.

Шубављу ка Господу горећи, за огањ земни неповредиви бисте, царство Славе страдањем наслиједисте, и међу хорovima анђелским достојна мјеста задобисте, стога вас пјесмама многим прослављамо, дивни украси правовјерне Зете. **Слава ... глас исти:**

Главнога великомученика Георгија Побједоносца жртву сљедећи, у славу незалазну уђосте, остајући свјетилници правоживља и молитвени заштитници, онима који се уче страху Господњем.

И сада ... Богородичан, [глас исти.]

Славословље велико и отпуст.

НА СВЕТОЈ ЛИТУРГИЈИ.

Блажени од канона, пјесме 3. и 6.

Прокимен, глас [7]:

Часна је пред Господом * смрт преподобних Његових.*⁷

Стих: Засађени у дому Господњем, * у дворовима Бога нашег процветаће.*⁸

Апостол: Посланица Римљанима, зач. 99 (Рим. 28-39).

Свето Еванђеље по Луки, зач. 106 (Лк. 21, 12-27).

⁷* Пс. 115,6.

⁸* Пс. 91,14.

**АКАТИСТ СВЕТИМ МОМИШИЋКИМ НОВОМУЧЕНИЦИМА,
ДВОЈИЦИ СВЕШТЕНОМУЧЕНИКА УЧИТЕЉА И
ЧЕТРДЕСЕТОРИЦИ ЋАКА ЗА ХРИСТА ПОСТРАДАВШИХ.*9**

КОНДАК 1.

У слави дана невечерњег пребивајући, и наслађујући се
гледањем лица Божијега, са древним мученицима
славопојући, учитељи свештенумченици и четрдесеторо ђака
момишићких, спомените у молитвама нас недостојне, који вам
кличемо: **Радујте се**, свети новомученици момишићки, дивни
свједоци васкрслог Христа!

ИКОС 1.

П ризвани благодаћу Божијом да послужите Светој Цркви и
роду, примисте часни чин свештенички, непознати
момишићки светилници, желећи да животе своје предате ономе
који је извор свакога добра: **Радујте се**, пастири вјерни! **Радујте се**,
достојни служитељи! **Радујте се**, благодаћу испуњени! **Радујте се**,
љубављу овјенчани! **Радујте се**, славом непролазном обасјани!
Радујте се, свети новомученици момишићки, дивни свједоци
васкрслог Христа!

КОНДАК 2.

П ознајући срца људска, Господ Премудри виде ревност вашу
којом сте пламтјели у служењу истини. Зато укрепи корак
ваше у благочешћу, изливајући на вас обиље дарова Духа Свога.
Напајајући се са извора који никада не може усахнути, прославилисте
Бога умилно појући: **Алилуја!**

ИКОС 2.

У тешко вријеме страдања многих, укрепљивасте род правовјерни
да остане одан вјери отаца својих, и да страдање прими као дар
Божији којим се спасава. Похваљујући стихословљем многе врлине
ваше пјевамо: **Радујте се**, истином живесте! **Радујте се**, правде Божије
учитељи! **Радујте се**, источници поука спасоносних! **Радујте се**,
страдајућих утехо! **Радујте се**, укрепитељи браће у вјери! **Радујте се**,
свети новомученици момишићки, дивни свједоци васкрслог Христа!

*9 Чита се за укрепљење у вјери, заштиту дјеце, благослов ђака и умножење љубави међу браћом.

КОНДАК 3.

Ангелском љубављу будући испуњени, свагда сте са свијешћу о узвишености чина свештеничког служили браћи, свехвални оци момишићки, закриљујући сваку хришћанску душу молитвама својим, у којим нас и сада у Царству Небеском, пред престолом Господњим, спомињете: **Алилуја!**

ИКОГ 3.

Иако не знамо имена ваша, оци богоносни, светога олтара момишићкога служитељи, сјећајући се страдања вашег за Господа, похвале вам многе узносимо од усана недостојних, којима молимо заступништво ваше: **Радујте се, светоотачког наслеђа чувари! Радујте се, ви који живесте Светом Литургијом! Радујте се, стада словесног пастири богомудри! Радујте се, новојављена похвало Цркве Православне! Радујте се, светога оца нашега Саве достојна чада! Радујте се, свети новомученици момишићки, дивни свјedoци васкрслог Христа!**

КОНДАК 4.

Светошћу својих живота били сте велика утјеха страдајућем роду, свештени пастири момишићки. Надајући се у Бога истинитога, свједочили сте васкрсење и радости обећаног Царства Небеснога. Приклањајући кољена небројено пута ради спасења страдајућих, прослависте онога који ради нас крсну смрт прими, и преславним васкрсењем силу смрти погуби: **Алилуја!**

ИКОГ 4.

Напасајући росом духовних благослова паству своју, чували сте истиниту вјеру од нечасних напада безбожника. Знајући да само они који познају ријеч истине и чују благу вест проповеди могу постати чувари отачке вјере, уз свети храм момишићки успостависте школу, у којој учисте јагањце Божије науци спасења и вјери светих предака: **Радујте се, учитељи спасења! Радујте се, проповедници васкрсења! Радујте се, чувари истиноживља! Радујте се, кринови небом мирисни! Радујте се, јелени који пронађосте гору благодатну! Радујте се, свети новомученици момишићки, дивни свјedoци васкрслог Христа!**

КОНДАК 5.

Гинове момишићке, које под свештене епитрахиље своје примисте, научили сте благодатноме живљењу у Богу и оданости светој Цркви, свједочећи историју рода српскога препуну славе, који је свагда Бога љубио, и од њега благодаћу укрепљиван био: **А**лилуја!

ИКОГ 5.

Шубљени синови истине, свехвални младенци момишићки, са учитељима својим правовјерним прослависте Бога, који, видевши труд ваш, оснажи умове ваше у учењу светих заповести Његових: **Р**адујте се, децо правовјерна! Радујте се, цветови баште Божије! Радујте се, дивни украси Свете Цркве! Радујте се, похвало вјерних! Радујте се, укрепитељи оних који се уче у страху Божијем! **Р**адујте се, свети новомученици момишићки, дивни свјedoци васкрслог Христа!

КОНДАК 6.

Напајајући се благочестивим примером учитеља својих, и светих угодника о којима вам они говорише, запалише се срца ваша љубављу према Господу, за кога спремни бисте и животе положити, славећи предвјечно име његово: **А**лилуја!

ИКОГ 6.

Желећи да вас искушењима тешким од пута спасења скрене, **В**иновник свакога зла покрену безбожну војску на домове вјерујућих, многа звјерства и зулуме чинећи. Наоружавши се трпљењем, прослависте Бога који љуби страдалнике: **Р**адујте се, земаљску славу презресте ради небеске! Радујте се, из живота страдања у живот вјечни пређосте! Радујте се, града Подгорице заштитници! Радујте се, указатељи љубави Божије! Радујте се, оснажење свих који се уче у вјери! **Р**адујте се, свети новомученици момишићки, дивни свјedoци васкрслог Христа!

КОНДАК 7.

Безбожни агарјани утамничивши вас, младенце правовјерне, са учитељима вашим, мукама многим пријетећи, присиљаваху вас да се одрекнете Богочовјека Христа, и да исповедите лажну вјеру Мухамедову. Будући непоколебљиви, смјело прослависте Бога: **Алилуја!**

ИКОГ 7.

Не одступајући од истине и не попуштајући под претњама и обећањима безбожника, креписте срца ваша, ђаци момишићки, медоносним поукама часних свештеника, учитеља ваших, који вам говорише о благу припремљеном у вјечности за оне који венце мучеништва понесу: **Радујте се**, у страдању непоколебљиви бисте! **Радујте се**, љубљена чеда Мајке Божије! **Радујте се**, ангелā похвало! **Радујте се**, посрамљење демонā! **Радујте се**, правовјерју учите нас, покољења своја! **Радујте се**, свети новомученици момишићки, дивни свјedoци васкрслог Христа!

КОНДАК 8.

Не могавши да вас одвоје од истине за коју срцем везани бјесте, свехвални момишићки угодници, мучитељи ваши спалише вас у школи у којој о Христу и мученицима његовим учисте, и којима се страдањем уподобисте пјевајући: **Алилуја!**

ИКОГ 8.

Као што росом благодати своје Господ неповређеним сачува тројицу младића у Вавилону, тако и вас, славни мученици, спомена достојни, окрепи росом трпљења и показа огањ бањом искупљења, јер телом страдајући душе спасосте: **Радујте се**, у страдањима укријепи вас Господ! **Радујте се**, у пламену огња показасте се чвршћим од стене! **Радујте се**, славо древне Зете! **Радујте се**, поносу горе Момишићке! **Радујте се**, правовјерном народу светилници! **Радујте се**, свети новомученици момишићки, дивни свјedoци васкрслог Христа!

КОНДАК 9.

Мучеништво примивши за Господа, постасте узор дивни поколењима хришћана, који у страдању вашем спознаше љубав и утврдише се у вјери. Кријепећи се благодаћу која од свештених моштију ваших сија, прослављамо онога који је светост у светима: **Алилуја!**

ИКОС 9.

Гродници ваши по тијелу, сакупивши из пепела мученичке мошти ваше, омише их са љубављу, и достојно их положивши у свети храм великомученика Георгија под Горицом, радосно вам клицаху: **Радујте се, синови истине! Радујте се, српскога рода миомирисни приносе Богу! Радујте се, вјечне благодати насљедници! Радујте се, Духа Светога сасуди! Радујте се, славни свјedoци вјере! Радујте се, свети новомученици момишићки, дивни свјedoци васкрслог Христа!**

КОНДАК 10.

Када благодаћу Божијом род српски слободу стече, збацивши јарам безбожних освајача, обнови се трудом и љубављу хришћана древни храм момишићки. Дивном литијом испуњеном торжеством, чији се крај није дао сагледати, у обновљени храм бјеху пренијете свете мошти ваше, и положене са чашћу под свети престо. Они који очима својим сагледаше славу вашу тога светога дана пјеваху умилно Богу: **Алилуја!**

ИКОС 10.

Будући у вјерноме народу жив спомен ваш, момишићки светилници, то часне мошти ваше беху из светога олтара у храм похрањене, како би православни могли молитвено приступити гробници, која до пуноте времена у себи, као бесцјен благо, сачува мошти ваше: **Радујте се, топли заступници вјерујућих! Радујте се, исцјелитељи болесних! Радујте се, ослободитељи заробљених! Радујте се, надо страдајућих! Радујте се, уточиште одбачених! Радујте се, свети новомученици момишићки, дивни свјedoци васкрслог Христа!**

КОНДАК 11.

Кроз правовјернога епископа Дух Свети јави се и пунота времена испуни се, јер на радост свеколикога православља из земље бјеху изнијете свете мошти ваше, које до дана данашњег, испуњене благодаћу, свједоче васкрсење и живот вјечни: **А**лилуја!

ИКОС 11.

Гваку истинску богочежњиву душу, која молитвено завапи вама, момишићки свјетлоносци, љубављу закрилите, одгонећи мрак незнања и укрепљујући у светој вјери. Спознајући свјетлост благодаћу која се излива из часних моштију ваших, пјевамо: **Р**адујте се, рода светосавскога небески покровитељи! Радујте се, свјетлости сјајнија од звезда! Радујте се, светога Еванђеља испуњење! Радујте се, љубави умножење! Радујте се, вјере и наде благовјеститељи! **Р**адујте се, свети новомученици момишићки, дивни свједоци васкрслог Христа!

КОНДАК 12.

Похитајте на молитвене вапаје наше, великом благодаћу даровани мученици, Момишићке горе светилници, јер страдамо од мноштва грехова. Оснажите нас, да смјело крст Христов понесемо појућ(и): **А**лилуја!

ИКОС 12.

Нико од правовјерних који са љубављу приступи часним моштима вашим не остаде без утехе и благодатног укрепљења Духа Светога. Благодарјећи Господу што нам у вама дарова примјер свјетлнога служења истини пјевамо: **Р**адујте се, столпови који до неба досежете! Радујте се, свједочанством страдања сијате васељени! Радујте се, кривовјерија изобличитељи! Радујте се, молитвеним заступништвом снажите православне! Радујте се, покровитељи онима који ревнују! **Р**адујте се, свети новомученици момишићки, дивни свједоци васкрслог Христа!

КОНДАК 13.

Га сабором светитеља, у српскоме народу просијавших, Тројичнога Бога у вјечности славите, свештеномученици и ђаци момишићки. Молитвама укрепите и нас на путу правовјерја, који са љубављу поштујемо свети спомен ваш, појући Богу Предвјечноме: **А**лилуја!

(Кондак 13. чита се три пута, а потом икос 1, па кондак 1.)

МОЛИТВА СВЕТИМ МОМИШИЋКИМ НОВОМУЧЕНИЦИМА.

Дивни свјedoци васкрслога Христа, четрдесеторо ђака момишићких, са двојцом учитеља свештеномученика̄ предвођених, чујте у овај час вапаје нас недостојних, који се у тами незнања губимо, и поведите нас свјетлошћу којом вас је овјенчао Господ, ка спознању пута истинитог. Укријепите у вјери нас маловјерне и дарујте благослов мира и љубави међу браћом и свима правовјернима. Онима који уче у страху Божијем будите источници благовештења, а онима који се уче, оснажите ум, да би са љубављу примали познање истине. Свима који вас молитвено призивају брзо одговорите и научите нас, децу своју, да читавим бићем својим славимо Тројичнога Бога, Оца и Сина и Светога Духа, свагда, сада и увијек и у вјекове вјекова. **А**мин.

[У Славу Господа и Спаситеља нашег Исуса Христа, а у спомен Светих новомученика Момишићких ово свето житије, службу и акатист спјева свегрешни ипођакон Димитрије Плећевић уз Часни пост, 2008. лета Господњег.]

**ЖИВОТОПИС СВЕТИХ МОМИШИЋКИХ НОВОМУЧЕНИКА: ДВОЈИЦЕ
СВЕШТЕНОМУЧЕНИКА УЧИТЕЉА И ЧЕТРДЕСЕТОРИЦЕ ЋАКА, У ИМЕ
ХРИСТОВО ПОСТРАДАВШИХ ОД РУКЕ БЕЗБОЖНИХ АГАРЈАНА 1688. ДЕТА
ГОСПОДЊЕГ.**

Од самога настанка Свете Цркве у апостолско доба па све до данас, најљепши свештени украс међу угодницима Христовим јесу свети мученици који су посвједочили истину положивши сопствене животе, проливши своју невину крв. Скоро да нема мјеста на земљи које није натопљено крвљу страдалника Христових из којих су ницали нови хришћани, о чему нам свједочи и велики ранохришћански учитељ Цркве Тертулијан, рекавши да је крв мученичка ништа друго до семе нових ревнитеља у вјери.

Попут многих мјеста древне Европе вјерује се да је и Дукља просветљена истином Светога Еванђеља још у апостолском периоду, мисионарским дјеловањем Светога Павла и његових ученика. О томе нема писаних свједочанства, али живо предање поткрепљују многобројни налази из периода раног хришћанства каснијег периода (IV вијек), који несумњиво свједоче да је у вријеме њиховог настанка хришћанска вјера већ била чврсто укоријењена на тим просторима.

Христијанизовањем српских племена, на старим темељима се обнављају манастири (Михољска Превлака и Златица) и ничу нови (Пречиста Крајинска), који постају расадник духовности у Зети и Приморију.

Посебно цвјетају монашке насеобине у вријеме светородне лозе Немањића, који граде и обнављају многе светиње.

МЈЕСТО И ХРАМ МОМИШИЋКИ.

Насеље Момишићи настало је према предању досељавањем становника села Момуша код Призрена, који су ради сјећања на своје поријекло сачували име села у коме су некада живели. Први пут се спомиње као метох манастира Хиландара, у једној повељи издатој српској светогорској царској лаври од стране цара Душана. А први сигуран податак о момишићком храму светога великомученика Георгија датира из 1610. године, када се први пут

спомиње „поп Никола од Момишића“. Овај свети храм био је светило вјере и матица просвјете и културе православноме живљу, које је много страдало од безбожних Турака, чија се звјерства у овим крајевима и до данас памте. Једно од најкрвавијих међу њима свакако јесте затирање цркве св. Ђорђа у горњем крају у Момишићима, и школе поред ње у којој је према истинитом предању живо спаљено четрдесет ђака, са два учитеља свештеника.

СТРАДАЊЕ СВЕТИХ МОМИШИЋКИХ НОВОМУЧЕНИКА.

Притиснут тешким турским ропством, српски народ се у свим својим крајевима здушно трудио да се ослободи завојевача, да би у миру живео и слободно исповиједао истиниту вјеру својих праотаца. Осокољени турским поразом код Беча 1688. године, Срби су се у више наврата организовали у тежњи да скину туђи јарам и ослободе се робовања безбожним агарјанима.

Посебно су се у витештву и успјесима исказали племена Кучи које је скадарски Сулејман-паша 1688. године чак два пута нападао. Усмено предање, које је до данас живо у народу, свједочи да су током првог сукоба Турци до ногу поражени изгубивши око 1500 војника. Разјарен, паша је покушао и други напад, али је прошао много горе него претходног пута.

Ријешен на освету због двоструког пораза, свој гњев и јарост исказао је на невиним становницима села у околини данашње Подгорице. Први на удару нашли су се Момишићи, у којима су падини војници затворили четрдесеторо ђака и два учитеља свештеника у школу и живе их спалили. Највећи број ђака потицао је из поменуте породице Поповића. То предање је забиљежио Андрија Јовићевић:

„Поповићи су заузимали Горњи крај у Момишићима и земља је првобитно била њихова својина. Они су тада имали своју цркву у врху села и причају да је од њихове куће до данас било 70 попова. Иако је овај број преувеличан, ипак потврђује њихову старину. Поповићи су били према Турцима отпорни и Турци су их зато мрзјели. Једне године на Божић или Ускрс, Турци их, док су били у цркви, нападну изненада и све их потуку и запале. Осим Поповића, у цркви је било и других братственика, али нико није био поштеђен.

На врху села се виде рушевине ове цркве и прича се да су у њој запалили два попа и 40 ђака.

Након одласка турске војске братственици Поповића и други мјештани сакупили су са згаришта школе остатке сагорјелих моштију мученика и похранили их у храму Светога Георгија под Горицом. Свједочанство о страдању невине дјеце и двојице свештеника Момишићани су брижљиво његовали вијековима и о њему се до данашњег дана може чути.

Након четири вијека страдања, ослобођењем од турске власти потомци славних мученика чврсто су ријешили да обнове свој спаљени храм. Прве спомене о томе налазимо 1903. године када су братственици Поповића затражили од тадашњег митрополита Црногорско-приморског г. Митрофана Бана благослов за обнову ове цркве. Митрополит је дао условни благослов али су радови на обнови храма због сиромаштва и недостатка средстава одложени. Тек 1930. године по благослову високо-преосвештеног митрополита Црногорско-приморског и потоњег патријарха српског Гаврила Дожића започета је обнова. Ношени живим сјећањем о страдалој дјечи, храм су брзо обновили, пренијевши у њега 1936. године мошти својих мученика из храма Светога Георгија под Горицом.

На дан преноса формирана је незапамћена литија. Када су крстоносци улазили у нови храм, из око 2 км удаљеног храма Светог Георгија још нису успјели да крену сви богомолитељи.

Том приликом свете мошти су похрањене у олтару испод Светог престола, где су се налазиле све до 1995. године, када су пренијете у гробницу са десне стране олтара унутар храма.

ОБРЕТЊЕ СВЕТИХ МОШТИЈУ МУЧЕНИКА И ПРОСЛАВЉЕЊЕ.

Доласком на трон митрополита Црногорско-приморског, Његовог Високопреосвештенства Митрополита др Амфилохија Радовића, почела је темељна обнова литургијског и уопште црквеног живота на просторима Црне Горе.

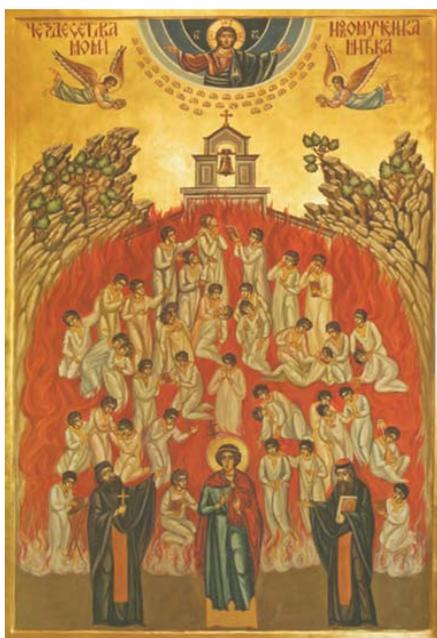
Међу многим храмовима и манастирима, обновљени су и у богослужбени живот враћени и момишићки храмови: Вазнесења

Господњег у Доњем крају, и црква светог великомученика Георгија у горњем крају.

Сазнавши за мученичко страдање Светих Момишићких ђака и свештеномученика учитеља, Високопреосвештени Митрополит, укријепљен благодаћу Духа Светога, благоизволио је да 2006. године обрете њихове свете мошти из гроба и постави их као кандило вјере, да сијају и укрепљују душе правовјерних. Увјеривши се у живо сјећање Момишићана о крвавом спаљивању четрдесет и двоје мученика давне 1688. године, Митрополит је умио свете мошти по древном православном обичају вином и помазао их ружиним уљем донетим из Јерусалима. Оне су први пут изложене вјерноме народу на цјеливање 2006. године, на празник Светих четрдесеторице мученика Севастијских (Младенци), од када трајно почивају у свештеном ћивоту, лијево од иконостаса у момишићком храму, посвећеном светом великомученику Георгију и њиховом светом спомену.

У знак сјећања на свечани пренос светих моштију у ћивот одређено је да се литургијски помјесно прослављају у митрополији Црногорско-приморској на дан Севастијских мученика, којима су се уподобили у страдању, примивши венце незалазне славе и са многим светим мученицима славословећи Тројичнога Бога, Оца и Сина и Светога Духа у вијекове вијекова. **А**мин.

Свети новомученици момишићки, молите Бога за нас!

Приложéние:^{*10}

**МѢЯ МАРТА ВЪ Ѧ-Й ДЭНЬ.
СѢХЪ ЧЕТЫРДЕСАТЬ Й ДВѦ
НОВОМУЧЕНИКЪ МОМИШИЧЕВИХЪ.**

Тропарь мѣнниковъ, гласъ д̑:

Двѡнца сѣенномученикъ момишичскихъ блгочѣннѡ пожѣвше, * въ
дѣтрѣсѣ вѣѣи четыридесать оученикъ своихъ воспиташа, * и ѣакѡ
ѣгнцы вкѡпѣ заклѣни бѣша ѡ вѣрѣ вѣры хрѣтовы: * тѣмн крѡвь свою
неповѣннѡ[ю] положиша за ѣгнца вѣѣа, * вземлюцагѡ на сѣ грѣхѣ мѣра.

Кондакъ, гласъ й̑:

На нѣозѣрнѣй горѣ момишичскѣй надъ подгѡрицею, * вѣчнѡ
сѣѣетъ^{*11} лицѣ хрѣтово, * просвѣщающе[е] свѣтомъ неплѣннымъ *
мѡщи четыридесать оученикъ мученикъ * и двѡнцы чѣтнѣхъ сѣенникъ,
* иже за прѣвѡ[ю] вѣрѡ пострадаша, * и бѣша жилище пресѣбѣа трѣцы.

19. мај 2012. год. - Свечано прослављење Момишићких мученика.

^{10*} додајемо овде наш превод тропарѡ и кондака̑ св. муч. Момишићким на црквено-словенски језик, који смо углавном урадили 4. марта 2014. г. са каснијим ситнијим изменама.

^{11*} или: блистѣетъ.

